

De hernieuwde kijk op brandbestrijding, een serie praktische vuistregels

De resultaten uit verschillende onderzoeken die de Brandweeracademie de afgelopen jaren heeft gedaan, zijn samengevoegd en praktisch toepasbaar gemaakt in de *Hernieuwde kijk op brandbestrijding*. Het werkdocument bestaat uit een aantal eenvoudige en praktisch toepasbare basisprincipes en vuistregels voor het bestrijden van gebouwbranden, zo laat Ricardo Weewer, lector Brandweerkunde van de Brandweeracademie weten.

DOOR JILDOU VISSER

In zijn lectorale rede in 2015 presenteerde Weewer de eerste versie van de theorie van de voorspelbare afloop. Toch heeft het vervolgens nog bijna drie jaar geduurd voordat de *Hernieuwde kijk op brandbestrijding* is verschenen. 'We hebben veel onderzoeken gedaan de afgelopen jaren die resultaten opleverden waar we eigenlijk in de praktijk iets mee moesten.

Denk bijvoorbeeld aan de praktijkexperimenten in Zutphen, het onderzoek naar de offensieve buiteninzet en situationele commandovoering. Op een gegeven moment ben ik me af gaan vragen wat de werkvloer aan al die conclusies heeft. Dat heeft eerst tot de theorie van de voorspelbare afloop geleid, maar die term suggereerde te veel het afbrandscenario', vertelt Weewer. 'In de *Hernieuwde kijk op brandbestrijding* hebben we alle conclusies teruggebracht naar een aantal basisprincipes en simpele vuist-

Als er te weinig water voorhanden is, rest een defensieve inzet. Fotografie: Ginopress

regels die iedere brandweerman of -vrouw in de praktijk kan toepassen. Het is een werkdocument waarin we later ook nieuwe inzichten kunnen verwerken die komen uit de onderzoeken die nu nog lopen, bijvoorbeeld naar rookgaskoeling en de defensieve buiteninzet.'

BASISPRINCIPES

In het werkdocument staan vijf basisprincipes beschreven (zie kader). Deze principes beginnen met stop en denk na. Belangrijk volgens Weewer. 'Dat kan in tien seconden. Tel maar eens tot tien, dan zie je hoe lang tien seconden eigenlijk zijn. Het gaat ons erom dat brandweerlieden bewust even stilstaan bij de vraag of ze alles hebben gezien en of ze op basis daarvan het juiste besluit nemen. Iedereen herkent het moment dat hij achteraf een video van een inzet ziet en daarbij dingen ziet die tijdens de inzet niet zijn gezien. Het onderzoek naar situationele commandovoering heeft ons geleerd dat het menselijk is om onder tijdsdruk dingen over het hoofd te zien en dat het juist belangrijk is jezelf even de tijd te gunnen om na te denken of je alles hebt gezien.' Daarnaast komt bij de basisprincipes volgens Weewer duidelijk aan bod dat met de hernieuwde kijk wordt geprobeerd om van buiten naar binnen te denken en te werken. 'Een grote verandering', aldus de lector. 'Dat betekent ook dat we niet altijd meer standaard gaan redden voordat we gaan blussen. In gevallen waarbij een slachtoffer niet van buitenaf zichtbaar of grijpbaar is, kan eerst blussen en daarna pas redden veel effectiever zijn. Zoeken in dichte rook is niet makkelijk en kan tijdrovend zijn. Als je weet waar de brandhaard zit en de brand blust, heb je geen rookverspreiding meer en kun je sneller een slachtoffer zoeken en redden. Dit uitgangspunt is gebaseerd op de conclusie dat de rookverspreiding tegenwoordig heftiger en sneller gaat dan vroeger.'

VUISTREGELS

In het werkdocument worden ook vuistregels beschreven voor het potentieel brandvermogen en het benodigd koelend vermogen. Weewer: 'Dit is echt een nieuw inzicht. Dat komt doordat er aannames moeten worden gedaan om tot een vuistregel te kunnen komen. Je weet nooit precies wat het brandvermogen is, want dat hangt af van de grootte, de inboedel, de hoeveelheid zuurstof in de ruimte en of de ramen en deuren open of gesloten zijn. Een open deur levert zomaar 2,5 megawatt meer brandvermogen op. Ook het koelend vermogen is niet precies vast te leggen. Dit is bijvoorbeeld afhankelijk van de effectiviteit van de inzet. We hebben daarin dus de nodige slagen om de arm moeten houden, maar zijn gekomen tot een door het veld bruikbare indicatie.' In de *Hernieuwde kijk op brandbestrijding* valt te lezen dat een gemiddelde bank met een hoge drukstraal moet kunnen worden geblust en dat voor een standaard woonkamerbrand een lage drukstraal nodig is. Met deze vuistregel hoopt Weewer dat brandweerlieden gaan nadenken over het maximale brandvermogen en hoeveel water ervoor nodig is. Als die hoeveelheid water voorhanden is, kan een offensieve inzet worden gedaan. Is er te weinig water, dan rest een defensieve inzet.

VERDER ONDERZOEK

De lector benadrukt dat de *Hernieuwde kijk op brandbestrijding* een werkdocument is dat aangepast kan worden aan de inzichten uit de laatste onderzoeken. Eén van de zaken waar hij nog goed naar wil kijken is rookgaskoeling. 'In Amerika doen ze dat anders, daar spuiten ze op de plafonds en muren om de rookgassen te koe-

len. Ik wil dat snappen en onderzoeken wat de meest effectieve manier is om dit te doen. Zodra we dat weten, kunnen we het erin verwerken.'

Daarnaast wil Weewer de hernieuwde kijk graag toetsen in de praktijk, zo laat hij weten. 'Ik wil casuïstiek verzamelen van inzetten waarbij het wel en juist niet goed werkte. Het draait om de praktijk, de ervaringen uit het veld hoor ik daarom graag.' ■

Ricardo Weewer. Fotografie: VVB Voermans

Basisprincipes bij brandbestrijding

1. Neem meer tijd. Stop en denk na.
2. Doe een buitenverkenning met als doel de brandruimte van buiten te vinden en de brand van buiten te blussen.
3. Beantwoord drie vragen:
  - a. Is bekend waar de brand zit?
  - b. Is de brand (van buitenaf) bereikbaar?
  - c. Is er voldoende koelend vermogen?
 Bij grote gebouwen geldt dat wanneer de brand van buiten kan worden gevonden, bereikbaar is en er voldoende koelend vermogen is, dan kan de brand worden geblust. Is dat niet het geval dan is het gebouw in principe verloren en moet defensief worden ingezet.
4. Bij kleine gebouwen, zoals woningen of gebouwen met kleine ruimten, geldt dat wanneer er voldoende koelend vermogen is, de offensieve binneninzet in het algemeen veilig is onder voorwaarden. Denk daarbij in termen van de RSTV-branddriehoek.
  - a. Pas deurcontrole toe.
  - b. Pas indien mogelijk antiventilatie toe, houd het gebouw dicht.
  - c. Pas bij een uitslaande brand indien mogelijk een transitional attack toe.
  - d. Breng zo snel mogelijk water op het vuur.
  - e. Denk aan beperkingen van rookgaskoeling, neem de kortste afstand naar de brand.
5. Schat het potentieel brandvermogen in en neem voldoende koelend vermogen mee. Gebruik daarbij de vuistregels voor het brandvermogen en het benodigd koelend vermogen.